

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה וחרבות ברזל – מסלול ארצי

ערר 1109-24
(ערר קורונה)

לפני כבוד חברי הוועדה:
ערן עסיס, עו"ד - יו"ר
טניה חכמוב, רו"ח - חברה

מטריקס דבאופס בע"מ, ח.פ. 512881392
באמצעות רו"ח רפאל אוזנה

העוררת:

נ ג ד

רשות המסים

המשיבה:

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. לפנינו ערר על החלטת המשיבה בעניין בקשת העוררת למענק הוצאות קבועות בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **החוק**).
2. ביום 15.2.2021 הגישה העוררת בקשה למענק הוצאות קבועות בגין תקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2020, על סך 500 אלף ש"ח. בעת עריכת הבקשה ציינה העוררת את פרטי כתובת הדואר האלקטרוני של העובד שטיפול בעניינה באותה העת – מר חגי בכר (להלן – **העובד הקודם**) – ואישרה כי מסירת מידע לכתובת זו תהווה המצאה כדין.
3. ייאמר כבר כעת כי העובד הקודם עזב במהלך חודש יוני את מקום עבודתו במשרד רואי החשבון המייצג את העוררת.
4. בהתאם לחוק, מחויבת המשיבה לטפל בבקשה למענק בתוך 100 ימים, וככל שנדרשים מהעוסק פרטים נוספים – ניתן להאריך את מועד הטיפול ב-20 ימים נוספים. לפיכך, המשיבה נדרשה ליתן החלטה בבקשה לכל המאוחר עד יום 15.6.2021.
5. אולם המשיבה פנתה אל העוררת במועד מאוחר. רק ביום 1.12.2021 – כמעט חצי שנה לאחר המועד האחרון לטיפול בבקשה – הוציאה המשיבה תחת ידיה החלטה בבקשה. בהחלטה זו נדחתה הבקשה – בהחלטה צוין כי נעשתה דרישה להמצאת מסמכים וכיוון שלא הומצאו מסמכים לא ניתן לקבוע את הזכאות. החלטה זו נמסרה לכתובת הדואר האלקטרוני של העובד הקודם.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

6. נוכח עזיבתו של העובד הקודם, העוררת לא הייתה ערה לכך שהתקבלה החלטה בעניינה. העוררת הדגישה כי משרד רואי החשבון המייצג אותה מייצג מאות חברות ועסקים מול המשיבה לרבות בענייני הקורונה, אך במקרה זה לא היה ער לכך שהתקבלו החלטות בעניין החברה, כיוון שהדואר שנשלח לא התקבל.
7. העוררת הדגישה כי לנוכח עזיבת העובד הקודם, תיבת הדואר האלקטרוני שלו הפכה ללא פעילה, כך שכל דואר אלקטרוני שנשלח לעובד נענה בהודעה כי התיבה אינה פעילה.
8. לטענת העוררת, רק לאחר כשנתיים בעקבות צבירת קנסות וריביות פיגורים בגין אי השבת המקדמות נודע לעוררת כי נשלחה תשובה לכתובת הדואר האלקטרוני הלא נכונה. עקב כך, ביום 23.11.2023 הגישה העוררת השגה, במסגרתה התבקשה המשיבה ליתן אורכה להגשת השגה נוספת לגופו של עניין.
9. ביום 19.3.2024 דחתה המשיבה את השגתה של העוררת על הסף. בהחלטה ציינה המשיבה כי היה על העוררת לעדכן את טופס הבקשה כך שכתובת הדואר האלקטרוני תהיה עדכנית, והעירה כי היא אינה אחראית על התנהלות מייצג העוררת. המשיבה העירה כי הטענה של העוררת תמוהה, כיוון שלפי בקשת העוררת התקבלו רק מקדמות והיה על העוררת לעמוד על טענותיה ולברר מה עלה בגורל יתר הסכום המבוקש. עוד ציינה המשיבה כי כתובת הדואר האלקטרוני עודכנה על ידי ב"כ העוררת רק ביום 14.2.2024, וכן הדגישה כי ב"כ העוררת מקיים התדיינות רבה מול נציגי המשיבה, והובעה תמיהה על כך שהנושא לא הוזכר ולא עלה לבירור בהזדמנות אחרת.
10. מכאן הערר שלפנינו.

טענות הצדדים

11. בכתב הערר טענה העוררת כי ההחלטה לא הומצאה לה במועד שבו ניתנה, וכי אין לראות בהמצאה לכתובת הדואר האלקטרוני כהמצאה תקינה. בהקשר זה הפנתה העוררת להוראות החוק לעניין המצאה (שאינן כוללות אפשרות של המצאה בדואר אלקטרוני), לפסיקה בערר 1750-23 מפעל מתכת – אריה הנפלד בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 30.11.2023; להלן – עניין הנפלד), שבו התקבלו טענות העורר בנסיבות דומות.
12. המשיבה טענה מצידה כי העוררת איחרה בהגשת ההשגה – שכן ההשגה הוגשה 722 ימים לאחר שניתנה ההחלטה. המשיבה הרחיבה בטענותיה לגבי הכללים החלים על הגשת השגה וערר באיחור, ודרישת הטעמים המיוחדים, והפנתה לפסיקות בתי המשפט וועדות הערר בעניין זה (הגם שלטענת העוררת ההחלטה כלל לא הומצאה, ומירוץ הימים להגשת ההשגה לא החל מעולם).

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

13. לעניין ההמצאה, טענה המשיבה כי העוררת הסכימה להמצאת החלטות בכתובת הדואר האלקטרוני שצוינה. המשיבה הציגה את טופס ההסכמה שדוגמתו אושרה על ידי העוררת בעת הגשת הבקשה, והדגישה כי גם **בעניין הנפלד** קבעה הוועדה שיש לראות בכך הסכמה להמצאה בדואר אלקטרוני במשך ארבעה חודשים, ושבתוך תקופה זו חלה אחריות על העוררת לעדכן את הכתובת הרשומה בטופס. בהקשר זה, הדגישה המשיבה כי העוררת לא עדכנה את הטופס גם בעת שהגישה את ההשגה, אלא רק 80 ימים לאחר מכן.

14. המשיבה הפנתה גם להחלטת הוועדה בערר 1253-23 **החברה לפיתוח יסוד המעלה וחולתה בע"מ נ' רשות המסים** (ניתן ביום 6.6.2023; להלן – **עניין יסוד המעלה**) – ממנה עולה כי אין מניעה להמציא החלטות באופן מקוון, וכי בנסיבות כאלו חזקה שבוצעה המצאה כדין. המשיבה הדגישה כי באותו עניין קבעה הוועדה שיש להגיש תצהיר לאימות הטענה שהדואר האלקטרוני לא התקבל, ואילו במקרה זה לא הוגש תצהיר.

15. המשיבה שבה וטענה כי האחריות לעדכון הכתובת נופלת על כתפי המייצג, וכי לנוכח ההתרשלות של המייצג בחובה זו, אין לעוררת להלין אלא על עצמה. המשיבה הפנתה בנוסף למספר החלטות של הוועדה שמהן עולה כי התרשלות של ב"כ המייצג אינה מהווה עילה להארכת מועד להגשת השגה או ערר.

דיון והכרעה

16. נוכח האופי הנקודתי של המחלוקת, והשלכותיה הפרוצדורליות בלבד, באנו לכלל מסקנה כי ניתן להכריע בערר על יסוד המסמכים שהוגשו לוועדה וכי לא יהיה בכך בכדי לפגוע בעשיית צדק בעניינים של הצדדים. לגופו של עניין, החלטנו **לקבל את הערר**.

17. הוראות לעניין המצאת מסמכים קבועות בסעיף 24 לחוק – המפנה לסעיף 238 לפקודת מס הכנסה. **בעניין יסוד המעלה** עמדה הוועדה על כך שהוראות החוק אינן כוללות הגדרה ברורה באשר לדיון החל לגבי המצאה בדואר אלקטרוני; הוועדה קבעה כי אין לראות את החוק כשולל המצאה שכזו, ואולם עמדה על הקשיים הכרוכים בהמצאה בדואר אלקטרוני ללא מנגנון אימות של קבלת ההודעות (תוך הפניה להוראות חוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, תשע"ח-2018 והתיקון שנערך על גביו בשנת 2022).

18. **בעניין יסוד המעלה** עמדה הוועדה בהרחבה גם על הכשל המובנה במערכת הדיוור שבה משתמשת המשיבה לצורך הפצת הודעות דואר אלקטרוני מטעמה. בתעודת עובד ציבור שהוגשה באותו עניין, הובהר כי למערכת אין חיווי חוזר אודות הודעות דואר אלקטרוני ששליחתן נכשלה, ולא ניתן לשלול מצבים שבהם דואר אלקטרוני אכן נשלח אך לא הגיע ליעדו.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

19. **בעניין הנפלד** דנו בנסיבות דומות להפליא לאלו שלפנינו – הוועדה קבעה כי במקרה שבו כתובת הדואר האלקטרוני שהוצהר עליה בעת הגשת הבקשה יצאה משימוש טרם קבלת החלטה בהשגה, אזי ניתן להניח שהעורר מחויב לעדכן אותה בתוך התקופה הקבועה בחוק, ואולם ככל שחלפה התקופה הקבועה בחוק – האחריות להמצאה תקינה נופלת על כתפי המשיבה.

20. כאן המקום לציין כי לעמדתנו, הטופס שאליו הפנתה המשיבה, שבמסגרתו מתקבלת הסכמת המבקש לכך שההמצאה תיעשה בדואר אלקטרוני, אינו יכול להוות מעקף להוראות הדין לעניין ההמצאה. כפי שהובהר **בעניין יסוד המעלה**, הוראות הדין לעניין המצאה בדואר אלקטרוני הינן מעורפלות. על רקע זה, קשה להניח שהסכמה של מגיש הבקשה – שאמנם נחתמת על ידיו בלית ברירה וכחלק הכרחי מהגשת הבקשה – בכוחה לייצר הסדר המצאה בר קיימא. מהטעם הזה, נקבע **בעניין הנפלד** כי כוחה של הסכמה זו הוא מוגבל, וכי היא המשיבה אינה יכולה להתבסס על כך במקרה שבו מועד הקבוע בחוק למתן החלטה בבקשה כבר חלף.

21. נעיר כי בשונה מהנסיבות שנדונו **בעניין יסוד המעלה**, לא ראינו הכרח כי טענות העוררת יהיו מגובות בתצהיר. במקרה שלפנינו העוררת לא טענה באופן סתמי כי הדואר האלקטרוני לא התקבל, אלא הסבירה מה הגורם לכך, וצירפה ראיה המעידה על המענה האוטומטי המתקבל בכתובת זו לאחר הפיכתה ללא פעילה. מדובר בממצא עובדתי פוזיטיבי שהמשיבה לא חלקה עליו.

22. המשיבה מיקדה את טענותיה בעניין אחריות ב"כ העוררת לעדכן את כתובת הדואר האלקטרוני שלו, וטענה כי מדובר בהתרשלות מצידה – שהיא אינה אחראית לה. איננו רואים צורך להכריע ולדון בשאלה אם מדובר בהתרשלות, שכן גם אם הייתה התרשלות מצד העוררת – היא אינה גורעת מאחריות המשיבה להמציא לעוררת את החלטותיה. אחרי ככלות הכל, המשיבה הסתפקה בפעולת המשלוח של הדואר האלקטרוני לכתובת לא פעילה – דואר אלקטרוני שלא התקבל ולא הגיע ליעדו מעולם! ככל הנראה, לנוכח הליקוי המובנה במאפייני המערכת, המשיבה לא תיעדה את כישלון ההמצאה, וסברה בטעות כי המציאה לעוררת את החלטה. אולם שליחה של דואר אלקטרוני אין פירושה המצאה. ייתכן כי במרבית המקרים הדואר האלקטרוני מגיע ליעדו, אך במקרה זה הוכח והובהר מה היו הנסיבות שהובילו לכישלון ההמצאה.

23. נוסף כי בדומה לנסיבות שנדונו **בעניין הנפלד**, גם במקרה זה יכלה המשיבה לעמוד על טעותה עוד קודם לכן – המשיבה פנתה אל העוררת על מנת לקבל מסמכים ופנייתה לא נענתה. ניתן היה להיווכח ש"משהו לא בסדר". גם במקרה זה, בראותה המשיבה כי הפניה לא נענתה, בחרה המשיבה בפתרון הקל של דחיית ההשגה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

24. לפיכך, כיוון שהחלטה לא הומצאה לעוררת, ראינו לנכון לקבוע כי ההשגה לא הוגשה באיחור. הסברי העוררת לעניין המועד שבו נודע לה על החלטה הניחו את דעתנו, ומצאנו כי לא הייתה הצדקה לדחות את ההשגה על הסף.

25. בשולי הדברים נעיר כי החלטה השוללת את זכאותה של העוררת למענק פגומה ולקויה גם בשל העובדה שהיא לא מנומקת. כפי שהובהר על ידינו לא אחת בעבר, דרישה להשלמת מסמכים אינה עילה להיעדר זכאות. המשיבה רשאית לדרוש מסמכים אם היא מוצאת לנכון שקיים ספק לגבי הזכאות למענק, עקב ממצאים ספציפיים שמצריכים בירור. במקרה שבו לא מוגשים מסמכים במענה לפניות המשיבה, ניתן אמנם להניח שהמסמכים שלא הוגשו פועלים לרעת העוררת; במקרה כזה על המשיבה לציין בהחלטה מהם הממצאים שהצריכו בירור, מהי המסקנה הנגזרת מכך שלא הוגשו המסמכים, ומאיזו עילה נשלל המענק לבסוף. הדברים אמורים כמובן בבחינת למעלה מן הצורך, שכן במקרה זה דרישת המסמכים כלל לא הגיעה לידי העוררת, ואין ללמוד דבר מעצם העובדה שדרישת המסמכים לא נענתה.

26. החלטנו לקבל את הערר, ומשמעות הדברים היא כי החלטה שדחתה את ההשגה על הסף – בטלה. למען הסדר הטוב, נורה על המשך בירור הזכאות כמפורט להלן:

א. המשיבה תודיע לעוררת בתוך 21 ימים מהם הממצאים שבגינם נדרש בירור לגבי זכאות העוררת למענק, ואילו מסמכים חסרים לה לצורך כך.

ב. העוררת תמסור למשיבה את המסמכים בתוך 21 ימים, או במועד אחר שיתואם בין הצדדים בהסכמה. ככל שיידרשו למשיבה מסמכים נוספים, תקבע המשיבה את המועדים לכך.

ג. המשיבה תיתן החלטה בהשגה בתוך 30 ימים מהמועד שבו יוגשו לה כל המסמכים הנדרשים.

27. לעניין פסיקת הוצאות הצדדים, נוכח האחריות האפשרית שניתן לייחס לב"כ העוררת לתקלה, ומשלא התקיים דיון בערר, ראינו לנכון לקבוע שכל צד יישא בהוצאותיו.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, ז' אייר תשפ"ד, 15/05/2024, בהעדר הצדדים.

1109-24

טניה חכמוב, רו"ח
נציגת ציבור

ערן עסיס, עו"ד
יו"ר הועדה